

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ioannis De Lvgo Hispalensis, Societatis Iesv, S. R. E. Tit.
S. Balbinæ Presbyteri Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales De Virtute Fidei Divinæ**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1656

§. III. De deliberatione in hæretico requisita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81031)

antea non cogitauerant, vt notat Suarez d. di-
sp. 19. sect. 5. num. 2.

§. III.

De deliberatione in heretico requisita.

153

Deliberatio etiam requiritur ex parte subie-
cti, vt aliquis sit hereticus Ecclesiasticis
pœnis punibilis, & quidem deliberatio plena, si-
ne qua non datur culpa mortalis; & quamuis pos-
sit in hac materia contingere peccatum veniale
ex defectu plenæ deliberationis; illa tamen non
appellatur *heresis*, nec punitur ab Ecclesia, quæ
nomen hoc applicuit ad illam solam heresim,
quæ cum peccato mortali, & cum plena delibe-
ratione admittitur. Aduertunt autem Doctores,
frequenter contingere præsertim scrupulosis mē-
tibus, vt hi dissensus interni sine deliberatione
fiant, vel verius non fiant, sed fieri appareant ob
vehementiam imaginationis, aut tentationis à
Dæmone immixtæ, remediumque optimum esse
eas cogitationes irritare, & de iis non curare: de
quo videri possunt Gerson, & alij, quos affert
Sanchez lib. 2. in Decal. cap. 7. num. 13. & 14. Ad-
uerte item, in foro externo non præsumi defe-
ctum plenæ, & sufficientis deliberationis ad pec-
carum graue in blasphemis hereticalibus, quæ
impetu vehementis iracundiæ proferuntur, imo
grauiter puniuntur, vt contra aliquos notat cum
aliis Diana 4. par. tract. 7. de pœnis delictorum, &c.
resoluit. 8. & tract. 8. de officio & potestate in-
quisitorum resoluit. 87. vbi etiam an de vehemēti,
an solùm de leui, an nullo modo abiurare cogen-
dum sit.

Ad hoc caput deliberationis requisitæ ex parte
subiecti spectat potissimum duplex questio.
Prima est de pertinaciā requisita ad heresim puni-
bilem. Secunda de ignorantia inuincibili, aut
etiam vincibili, an & quomodo excuset ab heresi,
& eius pœnis contrahendis, de quibus suo
ordine agendum erit duabus sectionibus se-
quentibus.

SECTIO V.

De pertinaciā, an, & qualis in heretico
requiratur.

154

Atentur omnes, requiri pertinaciā, vt ali-
quis hereticus sit, & dicatur, atque adeo,
vt hereticorum pœnas incurat Ecclesiasticas.
Quod supponitur in Conciliorum decretis dam-
nantibus eos, qui pertinaciter contradixerint;
in cap. *Dathanamus*, de summa Trinitate. Clement.
1. §. porro eodem titulo cap. vnico, eodem titu-
lo lib. 6. Clement. vnica §. vltimo de vsuris, &
aliis, quæ congerit Suarez disp. 19. sect. 3. num. 9.
vbi etiam apud Coninch. disp. 18. dub. 7. num. 76.
videri possunt loca Augustini eam pertinaciā
exigentis, & de communi doctorum consensu
videri etiam potest vltra alios Farinacius de he-
resi, quest. 196. & plures etiam congerit Diana 4.
parte tract. 7. de pœnis delictorum &c. resolutione
36. Questio tota est, quanta, & qualis hæc
pertinaciā esse debeat.

155
Pertinaciā
etymologia.

Pertinaciā aliqui cum Isidoro lib. 10. sub
litera P. volunt dictum esse, quasi imprudenter

tenentem, quam etymologiam approbare vide-
tur Suarez dista. sect. 3. num. 12. sed alij cum
Verone deriuant à *peruolando*. Alij fortasse me-
lius deducunt à *per*, & *teneo*, quasi pertinax, sit
nimis tenax, vt videri potest apud Calepinum in
verbo, *perinax*, vbi etiam afferuntur loca non-
nulla, in quibus in bonam etiam partem vsurpa-
tur: frequentius tamen in malam, & in præfenti
materia significat procul dubio vitiolam & ob-
stinatam tenacitatem propriæ sententiæ contra
sensum Ecclesiæ. Quo supposito primum du-
bium esse potest, an requiratur pertinaciā contra
Ecclesiā, an verò sufficiat quod reiciatur fides
sufficienter proposita, licet nihil proponatur de
sensu Ecclesiæ. Diximus enim *supra* Dist. 1.
sect. 12. non repugnare quòd aliquid proponatur,
vt euidenter credibile, & cum obligatione id
credendi, quamuis non proponatur auctoritas
Ecclesiæ: si quis ergo dissentiat, peccat quid-
dem contra fidem peccato infidelitatis, & perde-
ret habitum fidei infusam, verò esset hereticus,
diximus hæc eadem disputatione sect. 1. agentes
de iis, quæ ad heresim requiruntur ex parte ob-
iecti, ad quem locum pertinet hoc dubium. Nam
hæc circumstantia non se tenet ex parte subiecti,
sed ex parte obiecti, cui per dissensum contradi-
citur. Vnde ibi diximus casum esse metaphysi-
cum, si res ipsa sit de iis, quæ non ad reuelatio-
nem priuatam, sed communem spectant. Semper
enim obicitur auctoritas contraria Ecclesiæ. Da-
ta tamen illa hypothesi, cum non fore hereticum
propriè loquendo, quia hoc nomen ex vlu
Ecclesiæ vsurpatur solùm ad significandum eum,
qui Ecclesiæ Catholicæ sese opponit, quare conse-
quenter ille non incurret censuras, & pœnas
hereticorum. Semper tamen in foro externo præ-
sumetur hereticus, quia non præsumetur perti-
naciā contra reuelationem publicam, sine perti-
naciā contra auctoritatem Ecclesiæ.

Secundum dubium, & magis ad rem præsen-
tem est, an hæc pertinaciā dari possit, antequam
errans admoneatur de suo errore, & ipse moni-
tionem contemnat. Est enim aliquorum senten-
tia id exigens, atque adeo temporis durationem
non modicam, in quo incorrigibilis appareat,
& obstinatio contra monitiones, & correptiones
adhibitas. Pro qua citari solent Syluester verbo
heresis 1. quest. 2. num. 5. & Archidiaconus apud
ipsum dicentes hereticum esse, qui publicè, vel
latenter diu in errore persistit. Alij tamen eos
explicant, quod loquantur non de culpa ipsa, sed
de præsumptione criminis, & pertinaciā in foro
Ecclesiastico. Eam tamen videtur docuisse Alci-
rus in l. 2. Cod. de summa Trinitate, num. 3. vbi
sic ait: *Pertinaciā est, quæ hominem hereticum
facit, quæ propter si quisquam in Trinitate non
rectè sentiat, nisi admonitus persistat, hereticum
non est. Quod idem docuisse videtur Menochius
volum. 2. Concil. 149. num. 49. dicens: vt quod
dicatur hereticus pertinax, debet consistere quòd
fuit monitus, & instructus de veritate, & quòd
ea instructione sprete persistat in eadem opinio-
ne. Pro quo citat Lupum, & Turcremetum,
quibus alij addunt Palatium, Rubicum in allega-
tione in materia heresi. §. 3. & fundari possunt in
verbis Pauli ad Titum 3. hereticum hominem post
primam & secundam admonitionem denita. &
Augustini contra Manichæos relati in cap. qui
in Ecclesia, 2. q. 3. dicentis, Qui in Ecclesia Dei
morbidum aliquid prauumque sapient si correctis*